

MAGYAR KURIR

Bécsből, Pénteken, December 6 dikán, 1822.

Török Birodalom.

A' Konstantinápolyból Nov. 9d. és 11d. indult tudósítások szerint, ott a' Ministeriumban nevezetes változások estek.

Halet Efendi ellen, ki számos eszten-dők olta, mint a' Ministeriumi tanács elölülője, 's utóbb mint Nischanschi Baschi (Nagy-pecsétörző), a' Státus dolgai-ban hathatós befolyással volt; régen panaszkodnak már a' Jantsárok, 's panaszai-k most olly lépcsőre hágtak, hogy Nov. első napjaiban öregebbjeik egyesülvén, a' Szultánhoz egy kérelmet intéztek, mellyben egész tisztelettel de egyszersmind kemény hangon előadták, hogy a' Török Biroda-lomra háromlott bajoknak legfőbb indító-ja a' Szultánnak nevezett kedveltje, 's an-nak hivatalából való elmozdittatását sür-gették. Abdullah Basa, kinek a' Jantsá-rok előtt nagy tekintete van, 's őket több ízben szerencsésen vissza tudá hozni az engedelmességre, magára vállalta kéré-sekét, hogy az említett kérelmet a' Mo-narchának általadja, 's ahhoz még maga is fontos észrevételeket fűgész.

Szultán Mahmud mindenek előtt, tu-lajdon szemeivel akará magát a' feladások iránt meggyőzni. Nov. 9d. szoros incogni-tóban járá fel Konstantinápoly' útszáit, különben is szokása lévén ez mostanában, 's mindent a' legnagyobb csendességben talált. Fel 's alá jártában több személyek-kel szóba állott, 's a' melly világosításo-kat ez alkalmatossággal szerzett, azok plá-numát teljesen megértelék.

Még azon éjjel letétettek hivatalok-ból a' Nagy-vezér Salih Basa és a' Mufti, mind ketten Halet Efendi' teremtményei, 's a' Birodalom' pecsétje a' fentemlített Ab-dullah Basának adatott, ki az utóbbi idők-ben a' Scutari mellett táborozó ármadát vezérlette. A' Mufti hivatalát Sidki Sade nyerte meg, a' törvény-tudomány osz-tályának azon tagja, ki a' conferentiák-nak elölülője lévén, mind azon tanácsko-zásokban jelen volt, mellyeket Lord Strang-ford a' török Miniszterekkel tartott.

Előre lehetett azonban látni, hogy a' Szultán még ennyiben meg nem állapo-dik. 'S úgy is leve a' dolog, mert Nov. 10d. délután maga Halet Efendi is paran-csolatot vett, hogy a' fő városból takarod-jon. Egy Kapidschi Baschi kíséré Brussá-ba, hol jövendő sorsát várja. Ugyan ak-kor a' Berber Baschi (Fő Borbély) 's a' Kahwedschi Baschi (legfőbb kávé-töltő) is, mind ketten Halet' pártján lévők, Szeráli tisztségekből elbocsáttattak 's Ázsiá-ba küldettek számkivetésbe. Igen hihető, hogy azon hatalmas kedveltnek megkuká-sa, még több részén lévők' eltávoztatását is maga után vonja.

Bár mennyire hirdetéik is az utóbbi napokban, hogy a' Jantsárok közt rövid időn kiüt a' békételesség, mind a' mellett is a' csendesség a' fő városban egy pil-lantatig sem háborított meg. Szorosan vigyáz arra az Igazgatás 's a' Szultán sze-mélyesen igyekszik meggyőződni paran-csolatainak bétöltése felől. Smyrnai tudó-sításoknál fogva, az ottan kormányozó Ba-

sa is nagy keménységgel ügyel a' rend' fentartására. Azon nyakas izgágák a' Jantsárok közt, kik az ottani kereskedőkön 's Raajakon elkövetett kegyetlenkedéseik miatt, igen félelmesekké lettek, minden kegyelem nélkül kivégeztettek. Jussuf Bey is, Scio szigetének mostani kormányozója, minduntalan azon van, hogy a' szerencsétlen lakosok' sorsán könnyíthessen, 's az igazgatás sem mulat el semmi módot, mellyel az elszéyedett szökevényeket egybekerithesse 's hazájokba küldhesse.

A' Nagy-úri flotta, elváltván az Algíri és Egyiptomi osziályoktól, Nov. első napjaiban a' Dardanellákhoz megérkezett. A' flottát a' legelső déli széllel várják a' fő-város' kikötőjébe, hol szokás szerint téli kvartélyát tartja.

Néhány Philippopolisi Raajak' megölésére mostanában az adott okot a' fő-városban, hogy a' görög Insurgensekkel folytatott levelezések világosságra jöve. Azokon kívül egy, ki az úgynevezett görög Senatus' kihirdetett Constituzióját akará lefordítani 's közönséggé tenni, hasonlóul halállal büntettetett. Ugyan ez a' sorsu leve Negri Constantinnak, az Oláh Országi Herceg' távollétében, ottan volt Kaimakámnak, ki valamint a' Moldvai volt Kaimakan is Vogorides István, néhány nappal ezelőtt Szilistriából Konstantinápolyba vitetett, 's Nov. 8d. megöletett. A' fejére függesztett Jafsa szóról szóra ez: „Negri Constantinnak, az Oláh Országi Kaimakámnak gonosz teste, ki azért öletett meg, mivel elfoglalt papirosáiból nyilvánosodott, hogy bátyjával Theodorával titkos levelezésben volt, 's az öszveesküvésben munkás részt vett.“ — Vogorides előre is Kis-Ázsiába számkivettetett. A' vele való kemény bánást az okozza, hogy a' reá bízott hatalom alatt, erősen nyomta a' népet.

A' Nov. 8d. tisztségéből elmozdított Jantsár-Aga' helyét, a' sereg' Kul-Kiája vagy Hadnagya foglalta el.

A' pestis, úgy látszik, megszűnt a' városban és a' szomszéd helyeken, 's csupán Bujukderen és Jeniköjön uralkodik.

Olasz levelek jelentik Túnisból Nov. 5dikéről: „Oct. 22d. bizonyossá lett a' Tunisi Bey azon öszveesküvés felől, mellyet már néhány hónapck oltá gyanított, 's mellynek célja azt vala, hogy a' mostani igazgatást felforgatná, 's az uralkodó familiának tagjait megöldösné. Az öszveesküvés' feje a' Beynek Fő Kincstár-mestere volt; az öszveesküvésnek Oct. utolsó napján kelle vala kiütni; a' Fő Kincstár-mester Basává, 's több rokonai, előkelő Státus tisztviselőivé lettek volna; a' hadi seregeknek a' város' felprédálása ígértetett. Legelsőbben is a' Fő-Kincstár-mester' veje fogatott el, számkivetésbe küldetett 's az úton megfojtatott. A' Fő Kincstár-mester is tömlőczre vettetett, 's Oct. 28dikára virradó éjjel megfojtatott; beteg testvérét hasonló eors érte tegnap; a' fija még tömlőczban van, valamint aszszonyai, rabszolgáji, Mamelukjai, barátai, rokonai és ismerősei is. A' veszedelem annál nagyobb volt, hogy az arabs csoportok is meghívtak a' gonosz szándék' végbevételére. Most már ismét csendesség uralkodik, 's minden félelem eloszlott. A' Fő-Kincstár-mestert, ki azületésére nézve Maurus volt a' legfőbb hatalomra 's gazdagságra emelé a' Bey; Háremébe szabad menetelt engede neki, a' mi hallatlan dolog, 's aszszonyait is fátyol nélkül nézheté. Hátrahagyott kincsei több millió piaszterre telnek.

Spanyol Ország.

Egy Bayonnéből Nov. 15d. indult 's az Etoileben Nov. 25d. közlött le-

vélágy szóll: „Éppen most esse értésünk-re, hogy Merino Burgosba bérukkolt. A' loyalistaságokért tömlőcre hányt Royalistákat kiszabadította. Minden constitúziós tiszti-hívtalok, még maga a' polgári Fő Kormányozó is futásnak eredtek, 's Madridig meg sem állanak, hol bátorságban léteket reménylik. — A' Manchai Royalisták, a' szélytosztatott 's több seregek között osztott királyi Gárdákkal erősítették meg, 's a' mint hallik Aranjuerbe bérukkoltak. — Nov. 10d. a' Madriti őrizet-sereg között közönséges mozgás volt, csaknem minden osztályok parancsolatot vettek, hogy sietnének azon pontokra melyeket a' Royalisták fenyegetnek. — Az Igazgatószeék azt rendelé, hogy a' fővárosban minden egyházi szent edények vétesenek számba 's rólok a' laistrom Nov. 15d. adassék-bé. — Royalista-vezér Ramblia Arragoniában jelentgeti magát; a' minap a' Montalbani csatában, hol Generális Zarco del Vallét megverte, 300at fogott el ugyan ezen Generális' emberei közül, kiket Teruelbe vitették, mellyet 3000 Royalista ostromol. Zarco visszament Saragoszszába, hol a' nép gúnyolva fogadta. Egy Proclamatiójában ki akart mosdani gyalázatjából, de úgy látszik elveszti a' vezérséget. — A' Regenség Don Truxillót Alsó-Arragoniai Fő Commendánsá nevezte-ki, hol 12,000ból álló kemény Royalista sereg van. — Murriában elfoglalták a' Royalisták Lorea várát, 's a' lakosok az igaz ügy mellé állottak. Ha a' Royalisták is nyernének segítséget rokonaiktól és barátjaiktól, mint a' Constitúziósok nyernek, rövid időn győzhetnének, mert a' tartományokban nagy enthusiasmus uralkodik.

Lombárd-Velencei Királyság.

A' Horváth Országi fényes Deputatio, mint utóbbi levelünkben jelenték, Vero-

nában Nov. 18d. járúla Ő Cs. Kir. Felsége eleibe. A' Girolamo Orti palotában gyűltek egybe a' Deputatiónak tagjai, 's onnan előttök járván egy osztaly lovasság 's cselédek, udvari szekereken mentek azon palotába, mellyben Ő Cs. Kir. Felsége lakik.

Fő Kamarás Gróf Wrba Ő Excja vezeté a' Deputatiót, mellyet Ő Cs. Kir. Felsége, az udvari tisztség' 's Herczeg Metternich Házi, Udvari és Státus Cancellarius' jelenlétekben, baldachin alatt fogadott-el.

A' Deputatio' Praesese Horváth Országi Bán Gróf Gyulay Ignác Ő Excja a' két Országnak szíves örömezzéseit következendő deák beszédben tolmácsolá a' Haza' atyja 's szabadítója előtt:

Szentséges Császári Királyi Apostoli Felség!

Legkegyelmesébb Urunk!

„Örökre emlékezetes leszen Horváth Országnak és Slavoniának év-könyveiben a' mai nap, mellyen ezen Országoknak Deputatiója, tisztelettel teljes megbízatását vívén végbe, a' Magyar szent Koronától elszakasztott Száva jobb partján eső részeknek 's a' Littoraléknak kegyelmesen rendelt 's már végre is hajtott vissza kapcsolatásokért, a' határtalan hódolást és hálát, Felséged' lábainál a' legmélyebb alázatossággal leteheti.“

„A' legbuzgóbb gyermeki, szeretettel dobognak ezen Országok lakosainak sziveik Felségedért, a' Haza' atyjáért, ki, veleszületett atyai jóságától indítatván, hű jobbágyainak legtitkossabb kívánságait is készen teljesíti.“

„Ha hála-érzéseinknek csupán azon ösztönét követhetnénk, mellyet benünk az említett felséges határozásnak tartalma felébresztett, akkor, minden rend, nem és idő különbség nélkül, nemcsak a' Haza kegyelmesen most boldogí-

tott részeinek lakosai, hanem az egész Nemzet borúlta Felséged trónusa elébe, mint a' mellyet erősen meghatott azon szerencsének érzése, hogy jussai és törvényei szerint olly Fejedelem által igazgattatik, ki az igazságot legfőbb Királyi virtusai közzé számlálván, annak ösvényéről, sem hatalmának érzésében, sem a' kedvező vagy kedvetlen körülállásokban soha el nem tántorodhatott; az egész Nemzet járulna Felséged trónusa elébe, 's hódolásának legbuzgóbb jeleit adván, esedezne Felséged' életéért 's bizonyossá tenné Felségedet, hogy Népeinek boldogságára szentelt becses életének napjait, saját életünkkel minden egyikünk örömmel vásárolná meg."

„Minő tekintet, midőn némelly Nemzeti létünket fenyegető veszedelmek után, mellyeket Felséged' mély bölcsessége 's lelki ereje fejünk felől elharított, azt szemlélhetjük, hogy az Országnak régi határait, Felséged' kegyelmes kezei, teljes kiterjedésében újra helyre állították, 's midőn a' törvénynek és szeretetnek lágy uradalma alatt, közönséges öröm-kiáltással hirdethetjük a' világ előtt, hogy Felséged, áldott uralkodásának minden szakaszában, a' mi javunkról híven gondoskodvan, nekünk mindenkor nem annyira Királyunk, mint atyánk volt 's ezen újabb kegyelemmel újra bebizonyítá, milly dicső védelemben legyenek nála törvényeik 's az Ország régi Constitutiója, 's mennyire határ nélkül való Felségednek irántunk viseltető gondoskodása és jóakarata."

„Felséged királyi nagylelkűségének ezen emléke, 's azon atyai jóság, mellyel annyi Országok' kormányát viseli, mind örökké megmarad. Nem márványba, vagy töredékény kőbe, mellyeket az idő semmivé tehet, hanem háládatos szívünkbe leszen az bévésve, mellyekből az idő vi-

szontagságai söha ki nem törölhetik. Ennek emlékezete lelkesítsen bennünket, hogy míg a' békességnek olajága zöldell és virít, Felséged' atyai céljait minden erőnkől előmozdítsuk; akkor pedig majd, mikor borostyánt kelletik aratni, Felségedért 's felséges Követőjéért, állhatatos 's semmi veszedelmet nem rettegő lélekkel, minden Nemzetünkhöz illő vitéz és nagy tetteket, örömmel elkö vessünk."

„Nagy jelenéseknek lévén mi taníji, 's megtanulván más Népeknek szomorú példájiból, hogy a' közönséges boldogság' fundamentoma egyedül a' Fejedelemnek jobbjaihoz vonzó szeretetén, 's viszont ezeknek Fejedelmekhez viseltető bizodalmonkon állhat meg erősen; azon szerencsének birtokát, mellyel magunk élünk, maradékunk' számára is állandóva igyekezünk tenni az által, hogy a' polgári élet' kötelességeinek teljesítésére nevelvén őket, gyermeki szíveikbe az Isteni félelemnek principiumait, 's a' Haza' Fejedelme iránt olly tántoríthatatlan hűséget csepegtetünk, melly az időnek minden viszontagságain diadalmaskodhatik."

„Bétöltvén e' szerint a' hű jobbjayok' kötelességét, minden igyekezetünk oda leszen irányozva, hogy Felségednek kegyelmét mindenkor megérdemelhessük; 's unokáink is, atyjaiuknak nyomdokit követvén, azon fognak iparkodni, hogy hasonló szerencsének lehessenek örökösai."

A' Deputatiónak ezen háromszori öröm-felkiáltása: „Ejzen legkegyelmesebb Királyunk!" teljesen bebizonyítá, melly fontosan és igazán rajzoló az Orátor azon magyar hűséget, mellyel a' Nemzet, legjobb Királya 's az Uralkodó-Ház iránt mindenkoron viseltetik.

Enthusiasmusban 's lelkesedésben határozódiak a' Deputatio' érzései, midőn Ő Cs. K. Felsége, a' Deputatusokat 's az Or-

szágnak általok repraesentált Rendeit, atyai kegyelméről és tetszéséről, kegyes kifejezésekkel, a' következő, ugyancsak deák nyelven tartott beszédében tenné bizonyosokká:

„Örvendek, hogy eljött azon időpont, mellyben kedves óhajtástokat teljesíthettem, 's azzal új jelét adhattam, mennyire szivemen fekszik Constitutiótoknak megtartása.“

„Azon Ország tisztihivatalának küldöttjeit látom köztetek, mellyek a' közönséges boldogságot czélzó intézeteimnek tökéletesen megfelelték, 's a' mellyeknek különös meglegedésemet adjátok tudtokra.“

„Jelentsétek Küldöjiteknek, teljesítsék, tökéletes bizodalommal lévén beném, atyátokban, ezentúl is mind azt, a' mit a' Trónus' méltósága, Országotoknak 's Constitutiótoknak védelme megkíván, siettesétek azzal amaz időpontot, mellyben az újra helyreállított 's megfundált közönséges csendesség, azt nekem megengedi, hogy közitekbe mehessek, 's veletek tanácsot tarthassak mind azok felől, mellyek a' Mi különösen kedvelt Magyar Országunknak, 's a' vele egybekapcsolt tartományoknak boldogságokat, legsikeresebben előmozdithassák.“

Háromszori Éljen! kiáltás után, ekkor a' Deputatio az audientziás-szálából kilépván, Fő Udvar-mester Gróf Wurmbrañd Ő Excja által a' Felsőges Császárné és Királyné elébe vezetettet, a' ki is azt, Fő Udvari-mesterné Lazanzky Grófnénak 's a' Palota-Dámáknak jelenléteben, menyezet alatt fogadta.

A' Deputatio Praesese, következő beszédében hódolt a' Horváth-Slavoniai Nemzet' nevében, a' Haza szeretett anyjának, ki boldogító jelenlétének mind a'

két Országban felejthetetlen emlékezetét hagyta:

Legkegyelmesebb Császárné és Királyné!

„Azon Ország Rendeinek Küldöttjei, mellynek büszkesége annak tudásában áll, hogy Felsőgedet Királynéjának nevezheti, mélységes tisztelettel járulunk mi Felsőged' trónusa elébe, hogy annak lépcsőjénél tiszta háládatosságunk' érzéseit köntessük.“

„A' világi történetek' hatalma elszakasztá ugyan egy darab ideig Horváth Országot Ausztriának hatalmas Státus-szövetségétől; hanem lakosai, az idegen igazgatás alatt is, örökös Uralkodójokhoz, ináddott Császárokhoz és Királyokhoz rendíthetetlen jobbágyi szeretettel viseltettek. De ha szinte a' legkegyelmesebb Császárnak megmérhetetlen gondoskodása, Ausztriának minden Provinciáit egyformán boldogítva veszi is körül, ha szinte Illyria' neve is hasonló dícséretes emlékezetekkel fénylik a' hazai történetekben; a' Horvátoknak még is mindenek felett csak legkedvesebb az a' név, a' mellyben születtek 's így örökös Királyok is, 's ezt a' nevet nyerte most viaszza nagy részek a' legkegyelmesebb Monarchának kegyelméből.“

„Méltóztassék azért kegyelmesen fogadni Felsőged, azon Orzágnak Deputatusaitól, mellyben Felsőged, legkegyelmesebb Aszszonyunk, boldogító jelenlétének olly lelkesítő emlékezetét hagyá, hogy határtalan háládatosságoknak érzését Felsőged' lábai előtt öntik ki, 's egyszersemind védő anyai kegyelméért továbbra is a' legmélyebb tisztelettel esedezni merészelnék.“

A' Császárné és Királyné Ő Felsőge a' következő sorokban méltóztatott a' Deputationak felelni:

„Igen kedves nekem is az Urak Országában töltött időmnek emlékezte, a'

„szeretnek ottan vett jelei mindenkor „előttem vannak. Szívesen viszszonezom „azon szeretetet, szíves részt veszek Horvát Országnak azon örömében, melly „az Urak' küldetésére okot adott. Mondják-még ezt az Urak Küldöjöknek, 's legyenek meggyőzötve teljes jóakaratomról.“

Háromszori Eljen! kiáltás követő a Deputatio Praesese' beszédét, ugyan az, az Ő Felsége választát. Ezek után az Orti palotába ugyan azon módon ment vissza udvari szekerekben a' Deputatio, a' mellyel jött.

Az egész Deputatiónak szerencséje van a' Ő Cs. K. Felségének asztalánál ebédelni.

A' Deputatió tagjai a' következő személyek valának: 1) Gróf Gyula y Ignác, Horváthi Országi Bán. — Az Egyházi Rendből: 2) A' Körösi egyesült-görög Püspök Stanitsch Constantin. 3) A' Károlyvári nem egyesült görög Püspök Mihokovich. 4) A' Zágrábi Káptalan Protectora Salacz felszentelt Püspök. 5) A' Zágrábi Káptalan Prepostja 's Rosoni titularis Püspök Allagovich Sándor. 6) Zágrábi Kanonok Hoszt. 7) Diakovári Canonok Kukovich. 8) Archimandrita Rajachich. — A' Mágánok közül: 9) Herczeg Batthyáni Vass Vármegye Örökös Fő Ispánja. 10) Gróf Majláth Veröcze Vármegye' Fő Ispánja 's a' királyi Magyar Udvari Kamara' Praesese. 11) Gróf Eltz Szerem Vármegye' Fő Ispánja. 12) Gróf Erdödy Károly Cs. K. valóságos titkos Tanácsos. 13) Gróf Erdödy György Cs. K. Kamarás. 14) Gróf Erdödy Nep. Jánoa. 15) Gróf Orsich György Cs. K. Kamarás. 16) Ifj. Gróf Majláth. 17) Bárá Rauch Cs. K. Kamarás. — A' Nemesi Rendből: 18) Kir. Tanácsos 's Horváth Országi Proto-Notarius Kussevich. 19) Kir. Tanácsos 's Báni Tábla' Assessora

Buzán. 20) Cs. K. Kamarás 's a' Horváth Országi Törvényszék' Assessora Bedekovich. 21) Cs. K. Kamarás 's ugyan azon Törvényszék' Assessora Inkey Imre. 22) Cs. K. Kamarás Jankovics Izidor. 23) Cs. K. Kamarás Inkey Ferencz. 24) Kir. Tanácsos és Vice-Ispán Szallopék, végre 25—35) több Vármegyék Tábla: Biráji: Mihalyevich, Marczibány, Parcsetich, Adamovich, Gerliczy, Rizman, Stoudacher, Ebner, Scarpa, Massart, és Adamich Urak.

B é c s.

Ő Cs. Kir. Apostoli Felsége, Komori Bedekovics Ferencz Urat, Cs. K. Státus és Conferentzialis Tanácsost, Sz. István Magyar Király jeles Rendének közepkeresztését 's Békés Vármegye Fő Ispánját, megkülönböztetett érdemeinek tekintetéből, maradékával együtt, Magyar Országi 's a' több Cs. Kir. Státusokbeli Liber Bárái rangra méltóztatott kegyelmeesen emelni.

Dec. 5d. Bécsben, a' Státuspirosainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal C. P. 84 11/32; Ugyan az 2 1/2 pCtmal 42 3/32; Sorsvonásos költsön 182Cról 100 for. C. P. 121 1/2; Ugyan az 1821ről 100 for. C. P. 103 1/10; Bizonyítás 1821dik költsönről 100 forintért Conv. Pben —; Bécs Városi-Banko Obligátiók 2 1/2 pCtmal 39; 100 forint Conv. Pénz 249 7/8 for. V. Czban — 1 Bank. Aktzia 953 9/10 f. C. P.

A' Gabona négy fő nemeinek árrok általjában, Nov. 25d.—30d. (Mérőjet garasra számlálva V. Czban)

	Búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.
Bécsben Nov. 26d.	140	107	89	75
Nov. 30d.	147	102	85	77
Stockeraubau				
Nov. 25d.	135	102	86	62
Fischamenden				
Nov. 26d. és 28d.	—	95	84	64
Nagy Enzersdorfon				
Nov. 27d.	139	102	85	60

A' marhahúsnak fontja, Bécsben, Decemberre, Ezüstben 7, V. Czban 17 1/2 kr-ra határozottatott.

Magyar Ország.

Budán Nov. 25d. és 26dikán Mélt. Berzeviczy Pál Úrnak, Vice Tárnok-Mesternek és a' Magyar Kir. Helytartó Tanács Tanácsosának, mint e' végre kirendelt Királyi Biztosnak előlülése alatt tartott a' városi Tanácsnak tisztválasztása. Ez alkalmatossággal legelőször a' külső Tanácsban lévő 12 üres helyek pótolattak. ki, s ezekre a' következő érdemes polgárok választottak, u. m: Korb Ulrik, Balás András, Schmidt Ignác, Szvirág Pál, Radics Arzen, Leutner Ferencz, Pohl Ignác, Brunner Antal, idős Pencz Antal, Sturtzer Ozvald, Endresz Antal és Szón János Urak. Azután a' választó Polgárság, Népszózlólójává tette Grosz Mihály Urat. A' belső Tanácsban is két üres hely lévén, ugyan a' választó Polgárság voksa' többségével választottak Funk Antal és Ignjantovics János Urak; végre Szeth Kristof Úr a' Kapitányságban; T. Kálmárffy Ignác Úr, Leopold Rendének Vitéze a' Biróságban; T. Balázsy Ferencz Úr, Kir. Udvarnok a' Polgár-Mesterségben, ugyancsak a' voksa' többsége által megerősítették.

Esztergomból jelentik, hogy a' nagy munkához, melyet Fő-Mélt. Rudnáy Sándor Prímás Herceg nemes elszárással kezdett, nagy készülétek kívántatván, Ő Hercegsége, T. T. Szvoboda János Úrnak, a' Cs. K. Ármadánál Oberstlieutenantnak és a' Magyar Országí építősök és víz-igazgatások Directorának ügyelése alatt, olly vízi machinát állított az Esztergomi várhegy' oldalában, melly a' vizet két minutum és hat secundum alatt 155 lábnyira felhajtja. A' machina 3 ló erejével dolgozik s olly bőséggel hajtja a' vizet, hogy 3 óra alatt ezer akót felhajt-hat. Az egész készülék olly új móddal vagy on felállítva, hogy hozzá hasonló az Ausztriai Monarchiában még nem talál-tik. Ezen jeles és költséges művel Nov. 25d. tétetett első próba, s olly szerencsésen, hogy minden jelenlévőket örvendetes tapsolásra fakasztta.

Szarvasról (Békés Vármegyében). F. eszt. Júl. 23d. tölt-el ezen Mező-Város újabb megszállásának első századja, s szorgalmatos lakosai (15,000 lélek) Nov. 3d. ülék-meg ezen örvendetes százados innepet. Előtte való estve néhány mozsár-ágyú kisütéssel és a' nagy harang' megvonatásával adatván a' következő inneplésre jel, az öröm' napján reggeli 7 órakor a' Catholica Anyaszentegyházban, a' szent Mise után Tisztelendő Szarka György Úr, egy az innepléshez alkalmaztatott rövid beszédet tartott; a' honnan 9 órakor a' Luth. Evang. Templomba mentek a' hívek, és itt olly számos halgatók gyűlének-össze, hogy az egyébiránt rop-pant templomba nem férhetvén, azon kívül kéntelenítettének állani. Az első templomi beszédet Tiszt. Machula Gábor Esperest Ur tartotta, mellyben röviden érinté a' város' viszontagságait; utána a' helybeli 2d. Predikátor Tiszt. Gaál József

Ur lelkes buzgósággal szólott magyar nyelven; közben a' szomszéd Mező-Barényi Evang. Gymsiumbéli tanulók, egyenesen ezen alkalmatosságra készített verseket énekeltek, kellemetes egybehangzással, szünet nélkül durrogván a' templom előtt kiszegzett mozsár-ágyúk. Az Istenisztelet végével felolvastattak a' városnak egy század' lefolyta alatt volt Birájinak, Jegyzőjinek, és lelki 's iskolai Tanítójainak neveik. Erre gazdag vendéglés következett, mellyben mintegy 170 személyek vevének részt, kik között egyszersmind a' város' viszontagságainak leírása, nyomtatott példákban osztogatott-el (Hellebranth János hites Ügyvéd 's mostani Jegyzőnek jeles értekezése). A' városháza előtt lévő állásról, a' nép' számára, két nagy hordóból kétfelé folyt a' bor; az iskolai nevendékeknek pedig (számok 1600nál többre megyen) a' Község' tarából fejenként három krajczárrok adattak az innep' emlékezetére. Estve táncz váltotta-fel az inneplést, melly mulatságot a' Járásbeli Szolga-Bíró Urnak, 's az Uradalmi Tisztségnek jelenléte 's részvétele díszesített. Egy megvilágított pyramisnak egyik oldalán ezen időversek olvastattak:

Régi Török várnak falait felváltja ezen
 fal,
 Szarvas örülj; hogy az ég' Vj Maradéka
 Lehetsz!
 a' másik oldalán pedig ezek:
 sicca prius tellus vitata est grandis
 imbre.

Ugyan az nap tartatott, az inneplés' nagyobb díszítésére és emlékezetére a'

Bíró-választás is. — (A' feljebb említett könyvecske igen hasznos jegyzésekkel vagyton megtöltve, mellyek a' Statistikára nézve figyelmet érdemelnek. Elejébe van téve a' régi Szarvas nevű erősségnek rézre metszett képe; benne pedig különösen a' Földes-Uraknak Genealogiai-táblája, és mind az egyházi mind a' világi eddig volt Elöljáróknak laistroma. Nyomtatva Pesten Petrózai Trattnern. 1822).

J e l e n t é s.

Hébe. Zsebkönyv 1823ra,
 Kiadta Igaz Sámuel.

Hat rézre metszett képpel, Villiers Huit, Bája, Perger, Schnorr, és Höfel János rajzolatjaik után Blaschke, Kovács, 's Höfel által; kézirat másolatokkal és muzikai darabbal; (mellette vagyton az 1823ra szóló Kalendárium, hasonlóúl metszett címképpel Lenhardtól); Párizsi forma kötésben, aranyos metszéssel, tokban, velin papirosra nyomtatva 7 f. V. Cz.

Találtatik Pesten Müller József Könyvárosnál a' Franciscanusok piacznán az Urak útszája' szegeletén közel a' Postához. Továbbá: Pozsonyban Schwaiger és Landes; Temerváron Polatsek; Pécsen Gundel; Szegeden Kiebling; Kassán Vajda és Wiegand; Kolosváratt Tielsch és Gutmann; Szebenben Thierry; Szombathelyen Zsoldos; Székes-Fejérváron Rader Uraknál; Debreczenben Özv. Csáthyné Aszszony-nál; Aradon Michek; Györben Schwaiger; Bécsben Doll Antal (és a' Kiadónál); Zágrábon Szappan Könyváros Uraknál.